

Hvørt av sínum

Ikke ved at modarbejdes kan den kapitalistiske udvikling overvindes, men ved at fuldkommes, thi kapitalismens forsinkelser betyder samfundets forsumpelse.

Mentasoga mannaættarinnar verður nú at leingja við 5000 árum. Áður hava menn hildið, at allraeldstu forfedrar okkara finga sær fost búpláss við áirnar Nílen, Euftrat, Tigris o.a. 5.000 ár í Kr. føðing. Men nú hava menn funnið búpláss við býn JERIKO í Palestina, ið eru enn 5.000 ár eldri. Vísindamenn hava her funnið leivdir av bústaðum, matleivdir, klæði, skoltar, ið vísa, at fólk hava málað seg kring eyguni o.s.fr. Tey hava dugað at gjørt matin til á ymiskan hátt. Beinagrindirnar, ið funnar eru, vísa tó, at meðallivildurin ikki hevur verið meira enn umleið 30 ár. Alt tað, sum funnið er, er nú til gjøllari kannningar hjá teimum ymisku vísindastovnunum.

TAÐ ER VERUNLEIKI

at í 1951 skerdu landsstýrisflokknarnir keyppkraftina í arbeidslónini við 15 pst. Húshaldskostnaðurin var tá 6000 kr. árliga, og sostatt varð keyppkraftin í hesum somu 6.000 kr. skerd niður í 5.160 kr.

at landsstýrisflokknarnir framdu hesari skerjan við eini miljónfóllóg — og sogdu, at henda miljónin skuldi nýstast at seta niður prísir á neyðsynjarvorum.

at henda miljónin, sum forbrúkararnir mugu gjalda á hvørjum ári, als ikki verður brúkt til hetta sama endamálið.

at teir sum tjóvar á nátt finga fram hessa miljónfóllóg, sum var prentað í Dimmalætting, áðrenn hon varð víðutíkin í tinginum.

Hvat hava danskir, norskir og svenskir arbeidarar vunnid? Hvat hava føroyskir arbeidarar eftir at vinna? Vit nevna nokur dømi, tó tey ikki eru heilt eins í øllum Norðanlandum.

Arbeidsvikuna styttað við 3 tímum — úr 48 niður í 45 tímar.

Eingin arbeidari niður um 200 kr. í løn um vikuna (enn ikki heilt vunnid á máli).

Fulla arbeiðsloysistrygd, so at hvorki maður, kona ella børn koma at lida hungur og hall, tá ið arbeiðsloysið leikar á.

Somu trygd (verkfallsstuðul) undir verkfalli.

Sjúkratrygd við fullari dagløn sum endamáli, um maður fellur frá vegna sjúku.

1. mai verður heilur frídagur við fullari løn.

Løn fyri allar mishalgidagar — t.v.s. fyri allar halgidagar, ið ikki eru sunnudagar.

3 viku frítíð við fullari løn.

Hetta hava aðrir vunnid.

Vit kunnu nevnt ein hóp av dømmum aftrat umframt teir mongu lógarfestu sosialu góðarnir.

Hvussu nógv hava føroyskir arbeidarar vunnid av øllum hesum?

EINKI — púrt EINKI!

Takkað veri afturhaldinum og takkað veri »supernasjonálistummi«, sum eingin arbeidari enn hevur vunnid eitt 2-oyra uppá, men tapt, bara tapt og tapt í stórum.

5 spurningar

1. Hvussu nógv eru Føroyar soknar síðani føðing Krists?
2. Hvat merkir orðið Føroyar?
3. Nær varð fyrsti bispur vígdur í Føroyum?
4. Hvat er kendast av gomlu tingstodnum?
5. Nær gjordust Føroyar norskt len? (Svar aðrastaðni)

Í hesum og øðrum bløðum hevur verið skrivað um nýggja rutubátin til Norðoyar.

Av teimum upplýsingum, ið fram eru komnar, sær tað út til, at báturin ikki í øllum forum verður heilt góður til hesa sigling. Har eru valeyst brek, ið áttu at verið rættað beinanvegin. Mær kunnugt hava teir, ið gjørt hava tekningarar og annars lagt byggingina til rættis, ikki ráðført seg við nakran av teimum, ið til fulnar kenna, hvat kreyst av einum báti til hesa sigling. Eg vil tí við hesum heita á landsstýrið og biðja tað um ikki at fara undir hesa bygging, fyrr enn teir gjølliga hava talað um málið við t.d. postforararnar Hugo Gardar, Fríðrikk Heinesen úr Klakksvík o.a. Teir eru væl kendir við hesa sigling og serkonir í hesum sambandi. — Eingin bygging eigur tessvegna at fara fram uttan teirra viðmáli.

Norðoyingur.

BARNAMATUR

Hvussu leingi er at telja upp til 1 biljón?

Vit byrja við 1, 2, 3, 4, 5 o.s.fr. Tá 1 minutt er farið, eru vit komnir upp í 200. Vit halda áfram. Um ein tíma eru vit komnir upp í 12.000. Halda vit fram alt samdøgrið, eru vit uppi á 288.000. Telja vit so í eitt heilt ár bæði dag og nátt, koma vit upp í 105.120.000. Kann vera, at onkur tímir at halda áfram, men tað kann ikki loysa seg, tí tað tekur 9.500 ár at telja upp til 1 biljón.

14. Sept. kallaði ferð teirra, ið fóru til Onglands at samráðast um sjómarsmálið, eina »spottaraferð«. Við í »spottaraferðini« var tjóðveldismaðurin Fríðrikk Hansen, sum einmælt samtykti alt, sum henda »spottaranevndin« gjordi. Sum øll minnst, var tjóðveldismaðurin Olaf Ellingsgaard við til í tinginum at binda okkum til 12-árasáttmálan.

Hvat er stóða tjóðveldisins í sjómarsmálinum?

Torfor at skilja, tó eitt stendur fast: Teir siga og skriva eitt, men gera nakað heilt annað.

★

Í Ameriku hava menn kannað eftir, hvussu stóra løn ein húsmóður átti at fingið árliga, um arbeidi hennara varð uppgerið í tímum. Kannagarar geva tað úrslit, at lønin í mun til húski, barnatal o.a. átti at verið 50–70.000 kr. Her verður roknað við amerikanskari tímaløn — slakar 9 kr.

★

»Siden filosoferne begyndte at slå om, hvorvidt begrebet »tid« overhovedet eksisterer, er der gået lang tid.«

K. K. Steincke.

LISTAFRAMSÝNING

Listafelag Føroya fyrireikar aftur í ár á Ólavsvøku framsýning av tekningum, málningum og hoggmyndum í Havn í nýggju húsum Føroya Banka.

Tey, ið hug hava at luttaka, biðjast gera so væl at siga felagnum frá skrivliga í seinasta lagi 1. juli við tilskilan av navni, bústaði og ásettum prisi fyri lutirnar. Tey, sum ikki siga frá, kunnu ikki vegna prenting av katalogi, rokna við at sleppa við. Lutirnir mugu vera sendir inn til felagið (H. D. Joensen, landslækna) áðrenn 15. juli.

Nevnd felagsins tekur sær rætt til at velja millum tað, ið inn verður sent, og at taka 5 pst. av söluprisinum aftur fyri útreiðslur.

Listafelag Føroya.

Hitt mikla bókaverkið um Føroyar, sum Dansk-Færøsk Samfund gav út, er mælasta handbók, vit higartil hava fingið um føroysk víðurskipti. — Tað var eitt av hesum einfokum, sum Margretha, prinsessa fekk í føðingardagsgávu, tá ið hon fylti 18 ár. Annars var fyrsta eintak handað H. C. Hansen, statsministera undir eini samkomu í statsministerinum, har fleiri av ríðhovundinum vóru tilstaðar, somuleiðis fólkatingsmennirnir Johan Poulsen og Hákon Djurhuus, N. Elkær-Hansen, ríkisumboðsmaður og formaðurin fyri Dansk Færøsk Kulturfond, J. Elkjær Larsen, departementsstjóri.

Nú fara kappingarnar og stevurnar at byrja. Fótbóltur er fremstur í fróttarøðini, hondbólturin tekur seg væl fram — og í ár verður luttøkan í kappdrøri (tiggjumannafor) ætlandi stórri enn nakrantíð áður.

Hetta er alt mikið gott og ungdominum til miklan heiður, men framvegis tykja vit onga leið vera komnar við frælsu ítróttini — fimleiki og svimjing. Ansurnir fyri hesum ítróttagreinum tykist ikki vera so stórir. Tað ræður tí um, at teir, ið stíla fyri ítróttini og stevnum, leggja meira dent á hesar tættir í ítróttalivinum, skapa ans og virðing fyri teimum við at fáa ungdomin at taka teir upp til fólkingar og við at gera teir til fost lóð í stevnuakappingunum og harvið fáa fjøldina at taka undir við teimum, tí hvat er meira hugtakandi enn ein svimjukapping og vakrari enn fimleikaframsýningar ella meira spennandi enn brogdini í lopum, renning og kostum?

Lat okkum hava hetta í huga longu nú í summar!

fróttahugaður.

at hóast figgarligu trupulleikarnar í Ameriku vilja meira enn 1 miljón ferðafólk hadani vitja Europu hetta summarið.

at í 25 ár vaskar ein húsmóður so nógvur tallerkar, at teir settir oman á hvønn annan rúkk upp í hált Mont-Blanc (4.810 m).

at hárvøksturin á fólk í munandi stórri teir heitu summarmánaðarnar enn um veturin.

at í amerikanska atom-idnaðinum arbeidda nú umleið 150.000 mauns.

at tað síðani seinasta heimsbardagan eru flutt 1,2 miljón fólk til Australin.

at 25. apríl fall hin svenska javnaðarstjórnin — og nýval fer at verða 1. juni.

at apurnar tala teirra egna mál, og at mál teirra einans hevur umleið 40 orð.

at radioaktivitetin yvir Europu er 10-faldað seinasta mánaðan — tó eingin lívesvandi.

Svar upp á 5 spurningar: 1. 3–4 m — 2. Graslendi (á keltiskum) — 3. 1162 í Kirkjubá — 4. Tingvall á oynni Man — 5. 1035.

MILLUM UNGFÓLK

Anna hevði ongatíð sæð fótbóltsdyst fyrr, og helt hetta siggja logið út. At hugsa sær: tilkomnar menn leika óðir og renna eftir einum bótti. Men Anna var í góðum hýri. Hon stóð í skellilátri alla tíðina. Ikki tí hon flenti at leikarunum ella dystinum, men eina mest tí hon kom at hugsa um sína egnu heimbygð, og hvussu tað hevði sæð út, um teir tilkomnu og eldru mennirnir har høvdu spælt fótbólt. Teir kunnu siggja rættliga lognir út, tá teir vóru á fjalli og runnu eftir seyði, men eftir fótbólti — ja, tað hevði verið sjón at sæð. At sæð Jákup Hjalmsrím stóð í málinum og lofta, Jógvann Torvmoldheggj gera innkast, Simun Soppatorv hæla eftir bóltinum ella Pætur Vattleysur halleysur langa hovdið upp undir bóltin — ja, tað hevði verið bæði láttligt og stuttligt.

Hon hevði eina sjálvdan stuttliga lotu — men hvørjir, ið spældu, vísti hon ikki, og hvør, ið vann, fekk hon ongatíð skil á.

Hin fitta mannin sá hon, men hon legði ikki í at fara yvir til hansara — tað kundi jú eisini biða til kvølds — undir eydnahjólunum til fram fyri barnagarðin.

— SKEMT —

— Hvussu hevur tú tað?
— Takk, sera gott. Eg eri forrestin nýliga vordin pápi.

— Til lukku, til lukku. Og konan, hvussu kom hon frá føðingini?

— Tígg, tígg. Hon veit yvirhúvur ikki av tí.

★

— Pápi, er tað sannheit, at konufólk liva longri enn menn?

— Ja. Ið hvussu: er, einkjurnar gera tað.